OPS2 Fact Sheet 2

Resultaten Vlaamse Sportclub Monitor

Bram Hartmann

Prof. Dr. Leen Haerens

Prof. Dr. Veerle De Bosscher

Prof. Dr. Annick Willem

2026

Departement Sportmanagement

Universiteit Gent

Onderzoeksplatform Sport 2 (2024-2029)

Professionalisering sportorganisaties (OL3)

CC BY NC SA

bronvermelding bij gebruik:

Hartmann, B., Haerens, L., De Bosscher, V., & Willem, A., (2025). *Resultaten de Vlaamse Sportclub monitor* (OPS2 Fact Sheet X). Gent: Universiteit Gent - Onderzoeksplatform Sport 2.

Onderzoeksopzet

De Vlaamse sportclub monitor was een grootschalige studie die tot doel had een diepgaand inzicht te krijgen in de huidige situatie, ambities en noden van sportclubs in Vlaanderen. Sportclubs vervullen een belangrijke maatschappelijke rol, maar staan ook voor grote uitdagingen. De verwachtingen van leden, ouders, overheden en partners zijn de laatste jaren sterk toegenomen, terwijl niet elke club over dezelfde middelen beschikt om hieraan te voldoen. Deze diversiteit maakt het moeilijk om een uniform beleid of ondersteuning aan te bieden. Daarom is het noodzakelijk om een duidelijk beeld te krijgen van hoe sportclubs georganiseerd zijn en welke ondersteuning zij nodig hebben.

Om deze inzichten te verzamelen, werd een grootschalige bevraging uitgevoerd bij Vlaamse sportclubs. Deze bevraging onderzocht de huidige status van de clubs, hun noden en uitdagingen. In totaal namen 1.702 sportclubs deel aan het onderzoek, wat een aanzienlijke steekproef vormt van het totale aantal sportclubs in Vlaanderen, dat in 2024 16.669 clubs telde (Sport Vlaanderen, 2026). De dataverzameling liep tussen september en oktober 2025. Tijdens deze periode werden voorzitters en bestuursleden uitgenodigd om een online vragenlijst in te vullen, waarin vragen werden gesteld over de structuur van hun club, ambities, uitdagingen en ondersteuningsbehoeften. De deelname was volledig anoniem en duurde ongeveer twintig minuten.

Alle antwoorden werden vertrouwelijk verwerkt door onderzoekers van de Universiteit Gent. De resultaten van deze bevraging bieden een unieke basis om de noden, sterktes en uitdagingen van sportclubs zichtbaar te maken. Ze vormen een belangrijke stap richting een sterker, eerlijker en duurzamer sportlandschap in Vlaanderen. Deze inzichten worden gedeeld met Sport Vlaanderen, sportfederaties en andere organisaties die sportclubs ondersteunen, zodat zij gerichter kunnen werken en een beleid op maat kunnen ontwikkelen.

Resultaten

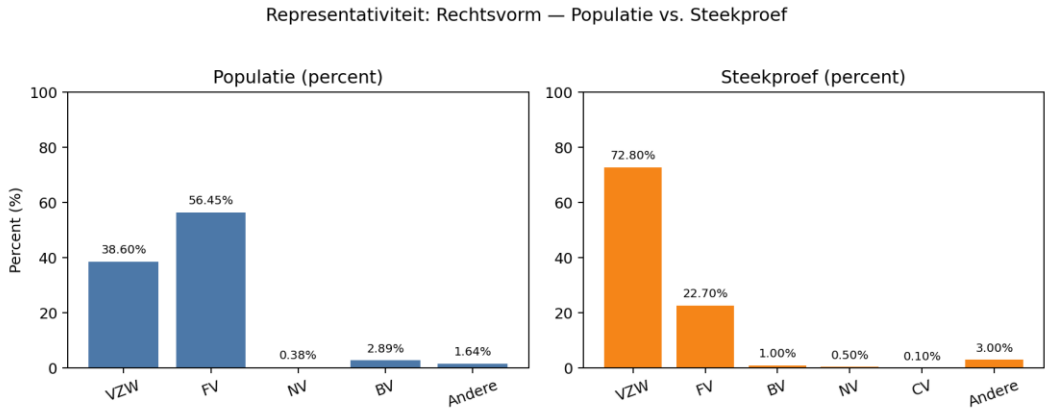
Representativiteit

Om te beoordelen in welke mate de resultaten toepasbaar zijn op het brede Vlaamse sportclublandschap, is het belangrijk na te gaan of de steekproef voldoende aansluit bij de kenmerken van Vlaamse sportclubs. In dit rapport focussen we daarbij op twee kernvariabelen die de organisatie en werking van clubs sterk bepalen: rechtsvorm en ledenaantal. Voor de analyses werd gewerkt met drie types sportclubs op basis van hun ledenaantal: kleine clubs met minder dan dertig leden, middelgrote clubs met dertig tot 250 leden en grote clubs met meer dan 250 leden.

Rechtsvorm

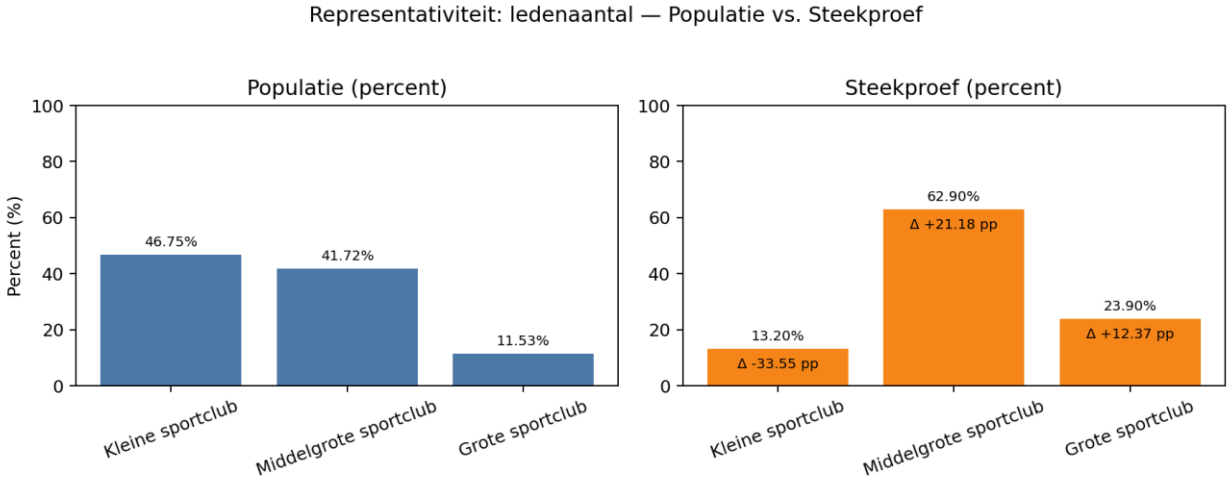
In de Vlaamse sportclubpopulatie komt de feitelijke vereniging het vaakst voor. Veel sportclubs functioneren zonder formele juridische structuur en opereren als feitelijke vereniging, wat kenmerkend is voor kleinere, lokaal ingebedde clubs met een laagdrempelige organisatievorm. VZW's vormen de tweede grootste groep in de populatie en commerciële rechtsvormen (zoals BV, NV of CV) nemen slechts een beperkt aandeel in (Sport Vlaanderen, 2026).

In de steekproef zien we een andere verhouding. VZW's vormen hier het grootste segment, terwijl feitelijke verenigingen een kleiner aandeel innemen dan in de totale populatie. Het aandeel commerciële rechtsvormen blijft ook in de steekproef gering. Deze verhouding suggereert dat vooral clubs met een formelere en meer gestructureerde organisatievorm hebben deelgenomen aan de bevraging. Dit duidt niet op een waardeoordeel: het maakt enkel zichtbaar welk deel van het Vlaamse clublandschap het sterkst vertegenwoordigd is in de respons.

Clubgrootte en ledenaantal

In het Vlaamse sportlandschap vormen de kleine clubs de grootste groep; zij maken bijna de helft van alle sportclubs uit. Middelgrote clubs zijn de tweede meest voorkomende categorie, terwijl grote clubs slechts een beperkt deel van de totale populatie vertegenwoordigen (Sport Vlaanderen, 2026). Volgens deze classificatie worden sportclubs beschouwd als klein wanneer zij minder dan 30 leden tellen, als middelgroot bij 30 tot 250 leden, en als groot wanneer zij meer dan 250 leden hebben.

Wanneer we deze populatiestructuur vergelijken met de verdeling in de steekproef, zien we echter duidelijke verschillen. In de steekproef zijn het vooral de middelgrote clubs die sterk aanwezig zijn, terwijl kleine sportclubs veel minder vaak deelnemen dan hun aandeel in Vlaanderen doet vermoeden. Grote clubs nemen in de bevraging een relatief groter aandeel in dan in de volledige populatie.

Sporttak

De sportverdeling in de steekproef komt in grote lijnen overeen met die van de totale Vlaamse sportclubpopulatie. De grootste sporten, zoals voetbal, tennis en padel, gymnastiek, zwemmen, volleybal en basketbal, zijn prominent aanwezig in beide datasets. Deze sporten vertegenwoordigen in Vlaanderen een aanzienlijk aandeel van het totale clubspectrum en dit wordt correct weerspiegeld in de steekproef.

Top 15 — Populatie vs. Steekproef

Grote	Populatie	Steekproef
1	Wielrennen	Voetbal
2	Voetbal	Wielrennen
3	Fietsen/Recreatief fietsen	Tennis & padel
4	Wandelen	Dansen
5	Paardrijden	Gymnastiek
6	Dansen	Basket
7	Volleybal	Paardrijden
8	Petanque	Zwemmen
9	Gymnastiek	Volleybal
10	Tennis & padel	Karate
11	Badminton	Tafeltennis
12	Zwemmen	Atletiek
13	Boogschieten	Tafeltennis
14	Basketbal	Hockey
15	Atletiek	Boogschieten

Algemene clubinfo

De overgrote meerderheid van de sportclubs is georganiseerd als een vereniging zonder winstoogmerk (VZW). In totaal valt 72,8% van de clubs in deze categorie. Daarnaast is 22,7% een feitelijke vereniging, terwijl slechts een klein aandeel een commerciële rechtsvorm heeft: 1% is een besloten vennootschap (BV), 0,5% een naamloze vennootschap (NV), en 0,1% een coöperatieve vennootschap (CV). Nog eens 3% valt onder 'andere' vormen. Deze verdeling toont aan dat sportclubs in Vlaanderen voornamelijk non-profitorganisaties zijn.

De verschillen tussen clubgroottes zijn opvallend. Grote clubs zijn het vaakst VZW (93,6%), gevolgd door middelgrote clubs (73,4%). Kleine clubs daarentegen zijn veel vaker feitelijke verenigingen (33,2%), wat wijst op een minder formele structuur. Commerciële rechtsvormen komen vooral voor bij middelgrote en grote clubs, maar blijven uitzonderlijk.

Categorie	Kleine (%)	Middelgrote (%)	Grote (%)
VZW	32.1	73.4	93.6
Feitelijke vereniging	57.1	23.3	2.0
BV	1.3	0.5	2.2
NV	0.4	0.2	1.2
CV	0.0	0.1	0.0
Andere	8.9	2.5	1.0

Het merendeel van de sportclubs combineert recreatieve en competitieve activiteiten. In totaal geeft 63,3% van de clubs aan zowel recreatief als competitief actief te zijn. Daarnaast is 29,7% van de clubs uitsluitend recreatief, terwijl slechts 6,9% zich volledig richt op competitie. Deze cijfers tonen aan dat de meeste clubs een gemengd profiel hebben, wat wijst op een brede toegankelijkheid en een focus op zowel plezier als prestaties. De verschillen tussen clubgroottes zijn duidelijk. Kleine sportclubs zijn relatief vaker uitsluitend recreatief: 43,3% van deze clubs valt in deze categorie. Middelgrote clubs domineren in de gemengde categorie (61%), terwijl grote clubs daar nog sterker vertegenwoordigd zijn (77,6%).

Categorie	Kleine (%)	Middelgrote (%)	Grote (%)
Alleen recreatief	43.3	33.0	13.8
Alleen competitief	8.0	6.1	8.6
Recreatief én competitief	48.7	61.0	77.6

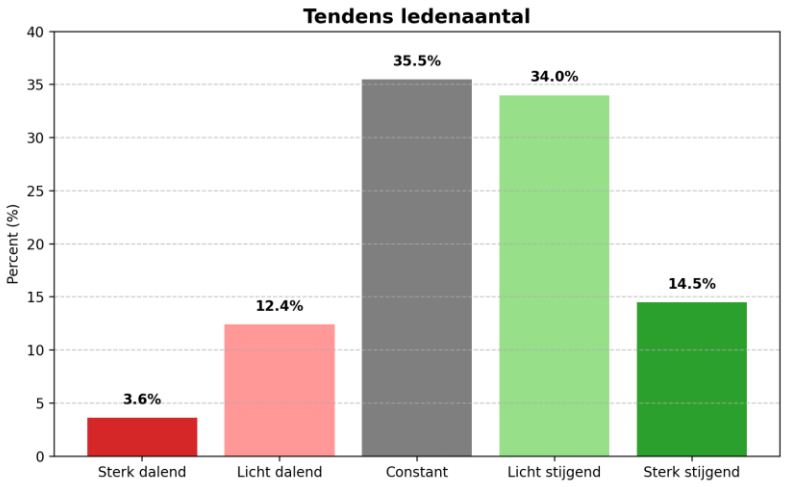
De meeste sportclubs richten zich op zowel jongeren als volwassenen. In totaal valt 82,5% van de clubs in deze categorie. Slechts 12,8% richt zich uitsluitend op volwassenen, en een nog kleiner aandeel van 4,6% richt zich enkel op jongeren. Dit wijst op een sterke focus op inclusiviteit en een brede doelgroep binnen het Vlaamse sportlandschap. Bij de verschillen tussen clubgroottes zien we dat grote clubs het meest

inclusief zijn: 92,9% van hen richt zich op zowel jongeren als volwassenen. Middelgrote clubs volgen met 82,4%, terwijl kleine clubs met 64,3% duidelijk minder vaak beide doelgroepen bedienen. Kleine clubs richten zich relatief vaker uitsluitend op volwassenen (31,7%) of jongeren (4%), wat kan wijzen op beperktere middelen of een meer specifieke sportaanbod.

Categorie	Kleine (%)	Middelgrote (%)	Grote (%)
Enkel jongeren	4.0	4.7	4.9
Enkel volwassenen	31.7	12.9	2.2
Jongeren én volwassenen	64.3	82.4	92.9

Human resources

Wanneer we kijken naar de evolutie van het ledenaantal, zien we dat 35,5% van de clubs een stabiel ledenaantal rapporteert (schommelingen tussen -2% en +2%). Daarnaast ervaart 34% van de clubs een lichte stijging van het ledenaantal (tussen 2% en 10%), terwijl 14,5% een sterke stijging meldt van meer dan 10%. Aan de andere kant zien we dat 12,4% van de clubs een lichte daling ervaart (-2% tot -10%) en 3,6% een sterke daling van meer dan 10%. Deze cijfers tonen aan dat het merendeel van de clubs een positieve of stabiele evolutie kent, terwijl een kleinere groep geconfronteerd wordt met een daling.

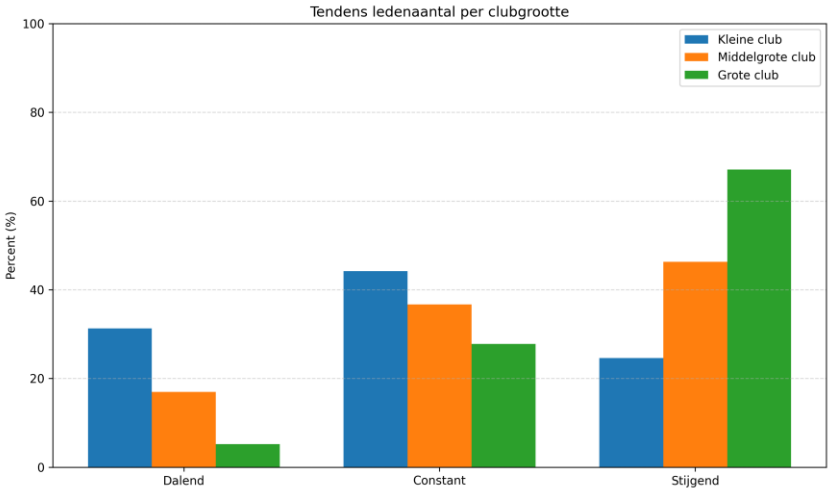

De cijfers tonen een duidelijk patroon in de manier waarop sportclubs van verschillende groottes hun ledenbestand zien evolueren. Vooral de verschillen tussen kleine, middelgrote en grote clubs springen sterk in het oog en wijzen op uiteenlopende uitdagingen en groeipotenties.

Kleine sportclubs blijken het kwetsbaarst: bijna een derde (31,3%) van deze clubs ziet het ledenaantal dalen, wat substantieel hoger is dan bij middelgrote of grote verenigingen. Slechts 24,6% van de kleine clubs registreert groei. Dit wijst erop dat kleinere verenigingen vaker onder druk staan, bijvoorbeeld door beperkte middelen, infrastructuur of naamsbekendheid. Ze lijken minder goed in staat om nieuwe leden aan te trekken of bestaande leden te behouden.

Middelgrote sportclubs vormen daarentegen de meest stabiele categorie. Bijna vier op de tien middelgrote clubs (36,7%) blijven op een constant ledenpeil, terwijl 46,3% een stijging rapporteert. De negatieve trend blijft bij hen beperkt tot 17%. Dit evenwichtige profiel duidt op een duurzaam organisatorisch model: middelgrote clubs beschikken doorgaans over voldoende structuur om continuïteit te waarborgen, maar blijven tegelijk flexibel genoeg om in te spelen op veranderende noden en kansen.

Grote sportclubs tonen een uitgesproken groeidynamiek. Een overweldigende 67,1% van deze clubs ziet het ledenaantal stijgen, wat hen veruit de sterkst groeiende categorie maakt. Slechts 5,2% kampt met een daling. Deze cijfers suggereren dat grotere clubs profiteren van schaalvoordelen, professionele werking, bredere programma's of een sterkere merkidentiteit, waardoor ze gemakkelijker nieuwe leden aantrekken en hun positie in het sportlandschap versterken.

In het geheel genomen wijzen deze cijfers op een duidelijke tweedeling: grote clubs groeien sterk, middelgrote clubs blijven stabiel tot licht stijgend, terwijl kleine clubs relatief vaak dalende ledenaantallen rapporteren. Deze inzichten onderstrepen het belang van gerichte ondersteuning voor kleinere clubs, die vaker te maken krijgen met capaciteits- en instroomproblemen, terwijl middelgrote en grote clubs vooral gebaat zijn bij het verder versterken en verduurzamen van hun groeipad.

Infrastructuur

De beschikbaarheid van infrastructuur voor sportclubs is een cruciale factor in hun werking. Over alle clubs heen geeft 18,3% van de respondenten aan dat zij zelf eigenaar zijn van hun sportinfrastructuur. Het merendeel van de clubs, namelijk 65,8%, maakt gebruik van faciliteiten die eigendom zijn van een overheidsdienst zoals een gemeente of provincie. Daarnaast gebruikt 15,9% van de clubs infrastructuur van een private eigenaar. Deze cijfers tonen aan dat de meerderheid van de sportclubs afhankelijk is van externe partijen voor hun accommodatie, wat implicaties heeft voor hun autonomie en flexibiliteit.

Wanneer we kijken naar de verschillen tussen clubgroottes, zien we dat slechts een klein deel van de kleine sportclubs (10,7%) eigenaar is van eigen infrastructuur. Middelgrote clubs doen het iets beter met 14,5%, terwijl grote sportclubs met 32,7% aanzienlijk vaker over eigen faciliteiten beschikken. Dit verschil benadrukt dat grotere clubs meer mogelijkheden hebben om te investeren in eigen infrastructuur, wat hen minder afhankelijk maakt van externe partijen.

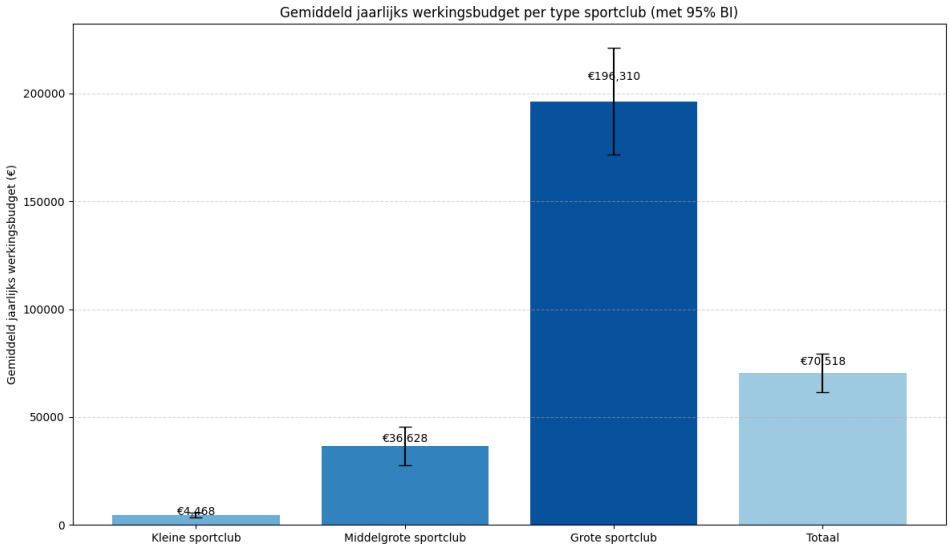
Categorie	Kleine (%)	Middelgrote (%)	Grote (%)
Ja (eigen accommodatie)	10.7	14.5	32.7
Nee – overheid (gemeente/provincie)	63.8	69.4	57.5
Nee – private eigenaar	25.4	16.2	9.8

Voor clubs die geen eigen infrastructuur hebben, is het gebruik van overheidsfaciliteiten het meest gangbaar. Bij kleine clubs maakt 63,8% gebruik van gemeentelijke of provinciale infrastructuur, bij middelgrote clubs is dat 69,4%, en bij grote clubs 57,5%. Het gebruik van private infrastructuur is minder frequent, maar toch aanwezig: 25,4% van de kleine clubs, 16,2% van de middelgrote clubs en 9,8% van de grote clubs maken gebruik van faciliteiten van een private eigenaar. Dit wijst erop dat kleinere clubs vaker een beroep doen op private infrastructuur, mogelijk door beperkte toegang tot publieke sportaccommodaties.

Samengevat blijkt dat eigenaarschap van infrastructuur vooral voorkomt bij grotere clubs, terwijl kleinere en middelgrote clubs sterk afhankelijk blijven van gemeentelijke voorzieningen en in mindere mate van private eigenaars. Deze afhankelijkheid kan een impact hebben op de beschikbaarheid van trainingsuren, de organisatie van wedstrijden en de mate van professionalisering binnen de club.

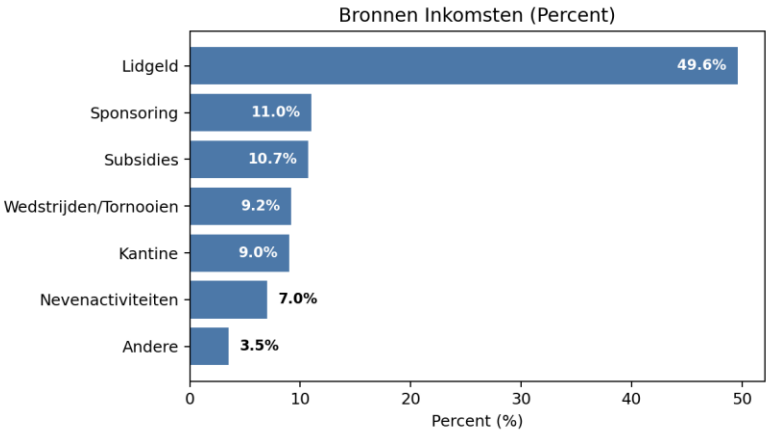
Financiën

Het totale werkingsbudget van sportclubs bedraagt gemiddeld €70.518,42. Dit gemiddelde geeft een algemene indicatie van de financiële middelen waarover Vlaamse sportclubs beschikken om hun werking te organiseren. De spreiding tussen clubs is echter bijzonder groot, met een standaarddeviatie van €174.059,79. Wanneer de standaarddeviatie groter is dan het gemiddelde, betekent dit dat de budgetten sterk uiteenlopen en dat er zowel clubs zijn die heel weinig middelen hebben als clubs met uitzonderlijk hoge budgetten. Met andere woorden: het gemiddelde verbergt grote verschillen.

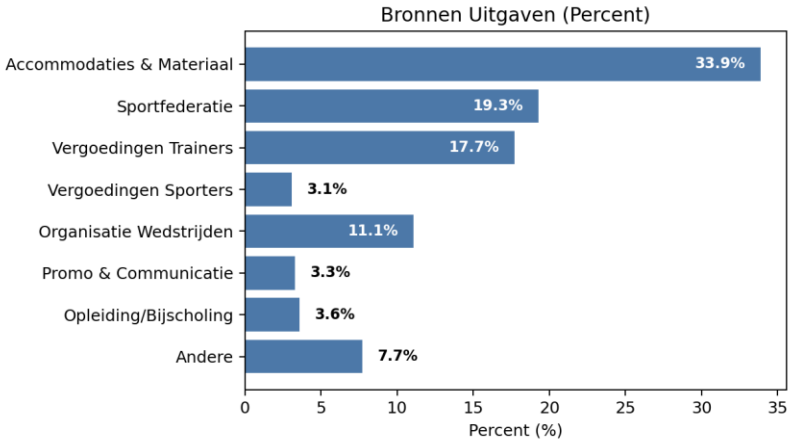
Wanneer we inzoomen op de verschillen tussen clubgroottes, zien we een duidelijke schaalwerking. Kleine sportclubs hebben gemiddeld een werkingsbudget van €4.468,17, middelgrote clubs €36.627,84 en grote clubs €196.309,75. Deze cijfers tonen aan dat grotere clubs doorgaans over aanzienlijk meer financiële middelen beschikken en dus een grotere financiële slagkracht hebben.

Ook binnen elke categorie is de variatie groot. Bij kleine clubs bedraagt de standaarddeviatie €8.368,57; bij middelgrote clubs €136.844,05; en bij grote clubs zelfs €237.430,23. Het feit dat de standaarddeviatie in sommige categorieën groter is dan het gemiddelde, betekent dat er grote clubs bestaan met budgetten die vergelijkbaar zijn met die van kleine clubs, maar ook clubs met uitzonderlijk hoge budgetten die het gemiddelde sterk naar boven trekken. Dit wijst op een zeer heterogeen financieel landschap, waarbij clubgrootte wel een trend toont, maar geen uniforme voorspeller is van het beschikbare budget.

De inkomstenbronnen van sportclubs zijn divers, maar lidgelden vormen veruit de belangrijkste bron. Over alle clubs heen komt gemiddeld 49,6% van de inkomsten uit lidgelden. Sponsoring vertegenwoordigt 11%, subsidies 10,7%, en inkomsten uit wedstrijden en tornooien 9,2%. Kantine-inkomsten nemen gemiddeld 9% van het totaal in, terwijl nevenactiviteiten en overige inkomsten respectievelijk 7% en 3,5% bijdragen. Kleine clubs zijn het meest afhankelijk van lidgelden (52,4%) en subsidies (13,2%), terwijl grote clubs relatief meer inkomsten halen uit kantine (12,2%) en wedstrijden (9,9%). Op vlak van uitgaven zijn er geen significante verschillen tussen de grootte van de sportclub.

Ook de uitgavenstructuur verschilt per clubgrootte, maar over alle clubs heen zijn kosten voor accommodatie en materiaal de grootste uitgavenpost, goed voor gemiddeld 33,9% van het budget. Uitgaven aan sportfederaties nemen 19,3% in beslag, gevolgd door vergoedingen voor trainers met 17,7%. Kosten voor organisatie van wedstrijden en evenementen vertegenwoordigen 11,1%, terwijl vergoedingen voor sporters gemiddeld 3,1% bedragen. Promotie en externe communicatie nemen 3,3% van het budget in, opleiding en bijscholing 3,6%, en overige uitgaven 7,7%. Kleine clubs besteden relatief meer aan accommodatie en materiaal (42%), terwijl grote clubs een aanzienlijk deel van hun budget aan trainersvergoedingen besteden (28,86%).

Deze cijfers tonen duidelijk aan dat de financiële structuur van sportclubs sterk afhankelijk is van hun grootte. Grote clubs hebben niet alleen een veel groter budget, maar ook een andere verdeling van inkomsten en uitgaven, wat hen in staat stelt om meer te investeren in trainers en faciliteiten. Kleine clubs

daarentegen blijven sterk afhankelijk van lidgelden en subsidies en besteden een groot deel van hun middelen aan basisvoorzieningen zoals accommodatie en materiaal.

De uitgavenstructuur van sportclubs verschilt sterk naargelang hun grootte, wat duidelijk maakt hoe uiteenlopend hun prioriteiten en uitdagingen zijn. Over alle clubs heen vormen accommodatie en materiaal veruit de grootste uitgavenpost (33,9%), gevolgd door bijdragen aan sportfederaties (19,3%) en vergoedingen voor trainers (17,7%). Andere kosten zoals wedstrijden (11,1%), vergoedingen voor sporters (3,1%), communicatie (3,3%), opleiding (3,6%) en overige uitgaven (7,7%) nemen samen een beperkter deel van het budget in.

Categorie	Kleine	Middelgrote	Grote	Totaal
Accommodaties & materiaal	42,03%	34,21%	28,61%	33,90%
Sportfederatie	25,01%	20,51%	13,15%	19,34%
Vergoedingen trainers	5,13%	16,14%	28,86%	17,74%
Vergoedingen sporters	0,43%	2,51%	5,97%	3,06%
Wedstrijden & events	12,94%	11,30%	9,43%	11,07%
Promo & communicatie	2,49%	3,51%	3,15%	3,29%
Opleiding & bijscholing	1,87%	3,94%	3,76%	3,62%
Andere uitgaven	8,71%	7,69%	7,33%	7,74%

Achter deze gemiddelden gaan echter duidelijke verschillen schuil. Kleine sportclubs besteden relatief het meest aan accommodatie en materiaal (42%), wat wijst op een zware infrastructuurdruk op hun beperkte budget. Ze investeren weinig in trainers- en sportersvergoedingen, waardoor ze sterk afhankelijk blijven van vrijwilligers en basisfaciliteiten. Middelgrote clubs vertonen een gematigd en evenwichtiger uitgavenprofiel. Hun kosten liggen doorgaans tussen die van kleine en grote clubs, wat wijst op een organisatievorm met enige schaalgrootte, maar nog steeds beperkt in professionaliseringsmogelijkheden. Grote sportclubs onderscheiden zich door hoge investeringen in trainersvergoedingen (28,9%) en bijkomende sportondersteuning. Dankzij meer inkomstenbronnen – zoals sponsoring en evenementen – kunnen zij professionaliseren en kwaliteitsvol aanbod voorzien, terwijl ze relatief minder aan accommodatie spenderen door schaalvoordelen.

Bronnenlijst:

Sport Vlaanderen. (2026). *Sportclubs in Vlaanderen. Sport Vlaanderen.* https://www.sport.vlaanderen/kennisplatform/themas/thema-sportclubs/db-sportclubs/